

Nr 603.

Av herr Hagberg i Stockholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 163, med förslag till förordning angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel m. m.

När förslaget om kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel sent omsider nu förelagts riksdagen, har det fått en utformning som — därest det skulle antas i oförändrat skick — kommer att framkalla missräkning och besvikelse. De läkemedel som föreslås bli helt kostnadsfria är relativt få och tillhandahålles redan nu i viss omfattning kostnadsfritt genom landstingens och kommunernas försorg. Beträffande de läkemedel, som skall tillhandahållas mot rabatt, dras gränsen så snävt, att exempelvis många allmänt hälsostärkande preparat faller utanför densamma. Inte minst bland folkpensionärerna, för vilka dylika preparat har stor betydelse, kommer detta att framkalla stark missräkning.

I ett väsentligt avseende kommer förslaget att medföra försämringar, nämligen för de yrkesskadade. Enligt nu gällande olycksfallsförsäkringslag (6 §) erhåller yrkesskadad erforderliga läkemedel kostnadsfritt oavsett skadans art och varaktighet. I förslaget till läkemedelsreformen görs ingen åtskillnad mellan yrkesskador och sjukdom som uppkommit på annat sätt. Socialministern påstår i propositionen, att det »av praktiska skäl icke torde vara möjligt att låta rätten till läkemedelsförmånen bli beroende av huruvida behovet av läkemedel föranletts av yrkesskada eller ej». Det har dock hittills visat sig gå bra att tillhandahålla kostnadsfria läkemedel åt yrkesskadade, trots att andra kategorier sjuka ej åtnjutit motsvarande förmåner. Vad det skulle vara för »praktiska skäl» som hindrar yrkesskadad att på recept, som utställts av vederbörande behandlingsläkare, också i fortsättningen utfå medicin kostnadsfritt är verkligen svårt att begripa.

En fråga bör resas i sammanhanget, nämligen vilken part som i realiteten kommer att tillgodogöra sig de föreslagna rabatterna: allmänheten eller apotekarna/läkemedelsfabrikanterna. Vi fäster uppmärksamheten på att läkemedel inte är underkastade priskontroll, vilket medfört att denna både i tillverknings- och försäljningsledet starkt monopoliserade näringsgren ofta kunnat beslås med en prissättning som haft ett starkt drag av uppskörtning. När det föreslagna rabattsystemet träder i kraft, så kommer ytterligare prishöjningar säkert inte att utebli, t. ex. med motivering att rabatteringarna drar med sig ökade avräknings-, bokförings- och redovisningskostnader.

Allvarliga invändningar måste också göras mot den föreslagna finansieringen. Av de beräknade kostnaderna, cirka 34 miljoner kronor, skall staten bidra med endast 6 miljoner. Av återstående belopp kommer det mesta att uttas av allmänheten via sjukförsäkringsavgifterna. Det innebär att dessa kommer att bli ännu mer betungande än vad som förutsågs vid fjolårets riksdagsbeslut om den allmänna sjukförsäkringen.

Dessa kritiska invändningar för till slutsatsen att läkemedelsreformen, om den skall bli av egentligt värde, bör konstrueras på ett annat sätt. Enligt vår mening bör riksdagen överväga att alla läkemedel, som enligt läkares fastställande befinnes nödvändiga för att förebygga, lindra eller bota sjukdom respektive sjukdomssymtom hos människor, bör tillhandahållas kostnadsfritt. Genom att samtidigt införa priskontroll på läkemedel och skära bort oskäligen vinstmarginaler skulle den kostnadsökning, som statsverket genom en dylik utformning av reformen åsamkades, avsevärt kunna begränsas.

Skulle riksdagen ej biträda det yrkande om en sådan utformning av läkemedelsreformen, som angivits här ovan, framför vi i särskild motion yrkande om att bestämmelsen i nu gällande olycksfallsförsäkringslag om tillhandahållande av läkemedel införes i förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel.

Hänvisande till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen, med godkännande i övrigt av Kungl. Maj:ts proposition nr 163, måtte besluta om följande ändringar nämligen:

att 1 §, första stycket, i förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel ges följande lydelse: »Läkemedel, varå recept utfärdats av läkare, skall å apotek tillhandahållas kostnadsfritt»;

att 2—3 §§ utgår ur lagtexten;

att 4 § ges följande lydelse: »Har apotekare mot recept utlämnat läkemedel, som avses i 1 §, äger han i den ordning Konungen bestämmer av den i lagen om allmän sjukförsäkring avsedda tillsynsmyndigheten erhålla ersättning med belopp motsvarande av priskontrollmyndighet fastställt försäljningspris»;

att 5 § ges följande lydelse: »Kostnaden för tillhandahållande av läkemedel enligt denna förordning bestrides av statsmedel»; samt slutligen

att riksdagen måtte besluta avslå förslaget till ändrad lydelse av 34 § i lagen om allmän sjukförsäkring.

Stockholm den 23 mars 1954.

H. Hagberg.

Gustav Johansson.

K. Senander.